

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLINE AEGKIRI.

Nr. 2 (212)

11. jaanuaril 1926 a.

VI. aastakäik

TALLINNA KESK-
RAAMATUKOGU

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas . . . . . Mk. 1000.—
                   poolaastas . . . . . „ 500.—
                   veerandaastas . . . . . „ 250.—
 Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende
 ametnikkudele on tellimise hind:
                   aastas . . . . . Mk. 800.—
                   poolaastas . . . . . „ 400.—
                   veerandaastas . . . . . „ 200.—
 Üksik number maksab Mk. 25.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103

Kuulutuste hinnad:

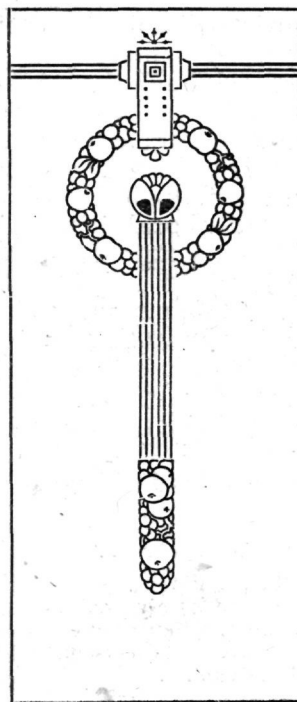
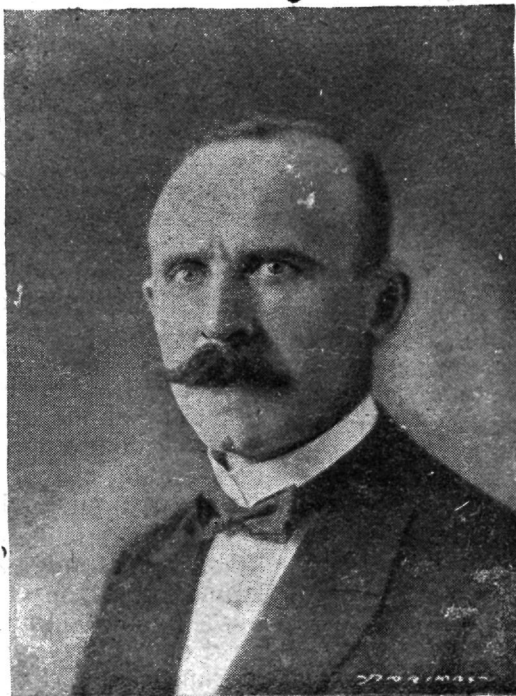
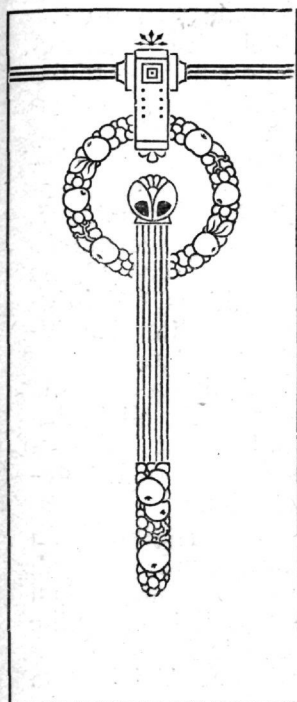
1/1 lehek. Mk. 4000.—	1/4 lehek. Mk. 1000.—
1/2 „ „ 2000.—	1/8 „ „ 500.—
1/3 „ „ 1350.—	1/16 „ „ 250.—

Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
 Lehe eesküljel 75% o, tekstis 100% o kallim.

Adressi muutmise 30 mk.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) Eugen Maddison, De facto - asutuste tegevuse seaduslikkusest. 2) A. Liit, Tähtsamate kuritegude jälgimisest. 3) New Jersey välispolitsei koolitamine ja tegevus. 4) Inimesed salakaubana. 5) Ametlik osa. 6) Väljamaalt. 7) Küsimused ja kostmised. 8) Kuulutused.

Kohtuminister T. Kalbus.

De facto - asutuste tegevuse seaduslikkusest *).

Eugen Maddison.

Rkl. Th. Tallmeister, põhjendades rahvuslik-vabameelsete arupärimise ettepanekut ebaseadusliku konsistooriumi kinnitamise asjus, väljendas muu seas järgmisi mõtteid: „kujutage ette, et üks asutus tegutseb riigis, kes ise seaduslik ei ole ja läheb ning nõuab seaduslikul alusel politseilist abi ja politsei peab tema sõna kuulama. Tuletage meele, et praegune konsistoorium on 3 kuni 4 (aastani?) abielu lahutuse protsessi ajanud. Kujutage endale nüüd ette, et mõne päranduse protsessi juures mõni pool üles võib tõsta küsimuse, kas on need abielupaarid üldse seaduslikult omal ajal lahutatud, sest mul on teada juhtumine Riias, kus omal ajal üks abielupaar oli laulatatud mitteseaduslikult ühe isiku poolt, kes ei olnud seaduslikult ametisse ordineeritud, ja tagajärg oli see, et tekkis suur kirjavahetus ja temale kirjutati ette seda paari uuesti laulatada, sest muidu oleks võinud juhtuda, et see abielu pärandusprotsessi juures oleks tühjaks tunnustatud. Konsistoorium ajab praegu ikka veel riiklisi asju... On täiesti selge, et kui üks riigiasutus tegutseb, siis peab tema ka juriidilisel alusel seisma“ („Vaba Maa“ nr. 234).

Avaldades neid mõtteid, ei ole minul tahtmist polemiseerida lugupeetud rkl. hra Tallmeistriga, ega ka eriti peatuda konsistooriumi koosseisu seaduslikkuse küsimuse juures. Kavatsen võimaluse järgi selgitada neid küsimusi, mis tekivad lugedes hra Tallmeistri põhjendusi. Nagu teada, on meie oma administratiiv-õigus alles lapsekingades, alles kujunemisel, samuti kõikuvail jalgeil on ka meie administratiiv praktika, kuid siiski see, mis juba välja kujunenud, mis endale kindlaid sihtjooni on tõmmanud, kõneleb selgesti, et see kujunemine, see tee rajamine sünnib samas suunas, mis teisteski maades. Nii on meil ammust ajast juba maksev see põhimõte, et iga toiming (Handlung), olgu see korraldus, määrus või lihtne otsus, on avalik õiguslikult seisukohalt

maksev siis, kui ta on antud või tehtud kompetentse asutuse või ametniku poolt seaduses selleks ettenähtud alustel või tingimustel.

See põhimõte on kõikides maades üldist tunnustamist leidnud, kuid seal on ühtlasi selle rigoristline läbiviimine endale teatavaid piire leidnud, mis tingitud sellest, et rigorism mõnedel juhtumistel oleks enam kahjulik kui kasulik nii avalikkudes huvides, kui ka ühiskonnale ning kolmandatele isikutele. Kui nüüd selle põhimõtte seisukohalt vaadelda hra Tallmeistri põhjendustest tekkivaid küsimusi ja tahes selle juures olla järjekindel kuni lõpuni, siis peaksime küll tunnustama, et kõik toimingud on tühised, mis on tehtud vastava asutuse poolt, kuid mitte seaduslikus koosseisus. Aga kas oleks sarnane järjekindlus igal juhtumisel ka kasulik? Prantsuse administratiiv õigus ning praktika, kus maksev kauaaegne de facto ametnikkude teooria, vastaks kahtlemata selle peale eitavalt.

Esimest korda kerkis see küsimus üles Prantsusmaal 1883. a. ja on tuntud „mariages de Montrouge“ nime all. Asjaolud olid järgmised: Montrouge'i linnapea oli seadusvastaselt volitanud perekonnaseisu muudatuste registreerimise ühele selle sama omavalitsuse nõunikule, kes ametisoleku ajal mitmed abieluastumised registreeris. Kohus (Seine-tribunal) tühistas 23. veebruaril 1883. a. prokurööri nõudmisel kolm abielu registreerimist leides, et registreerimine on sündinud mittekompetentse ametniku poolt. Kuid kassatsiooni kohus (tsiviilkoda) tunnustas 7. augustil 1883. a. need registreerimised maksvaks sel põhjusel, et seadus ei ole kusagil ette näinud, et tühisus (Nichtigkeit) oleks seadusvastase volitamise juriidiline tagajärg, olgugi, et tühisust prantsuse avalik-õiguslisest seisukohast ei ole tarvis otsekohe ette näha. Siin oli igatahes mõõduandev see põhjus, et kolmandad isikud ei või vastutavad olla tegevuse eest, mis neist ei olene.

Kuid Prantsusmaal, kus riigikord on kõige rohkem igasuguste muudatuste all kannatanud, on maksev ammust ajast üks konstitutsiooniline traditsioon, mille järgi de facto — valitsus (de facto — Regierung), mis riigipöörde tagajärjel, ilma

*) Toim. märkus.

Käesolev artikkel jäi omal ajal ühes teises ajalehes autorist mitteolenevatel põhjustel avaldamata, kuid silmaspidades, et viimane käsitab põhimõttelise ning üldise tähtsusega küsimust, siis avaldame selle siinkohal.

Toimetuse.

seaduslike aluseta, on ametisse astunud, on õigustatud kõiki ette võtma, mis riigi juhtimisel tarvilik, näit. välja anda seadusi ja määrusi, sõlmida lepinguid, ellu kutsuda uusi asutusi jne., kusjuures kõik need toimingud ei vaja kinnitamist järgneva, ajutise valitsuse asemele tuleva, seadusliku valitsuse poolt. Sellel traditsioonil on ka meil alused — see traditsioon elab terves meie valitsemisaparaadis, sest meie ei ole veel jõudnud nii

kaugele, et kõiki, mis tekkinud *de facto* — valitsuse ajal, uuesti korraldada. Kui meie aga tahaksime siin olla järjekindlad ja mõõta eelpooltähendatud põhimõtte järgi, siis asuksime sarnasele pinnale, kus ei leiduks enam üldse välisnäasuteed.

Sellepärast tuleb ka meil tunnustada, et kõigil sel viisil ja tähendatud ajal tekkinud asutustel on oma juriidiline alus meie ajutise valitsuse tegevuses.

Tähtsamate kuritegude jälgimine.

A. Liit.

(15. järg.)

Üksikutest valgustamisviisidest pane-
me lähemalt tähele:

Petrooleumi lambid. Peale eespool kirjeldatud viiside võib petrooleumi ja muude sellesarnaste vedelainetega valgustamisel tulekahju tekkida veel lambi puruksminemise teel, kusjuures toosis olnud õli tuld võtab ja ümbrusele edasi annab; kauemat aega puhastamata seisnud lambi põlema panemisel, kusjuures lampipea sisse kogunenud ja petrooleumiga läbi imunud tolm põlema lööb; õli põlema süttimise läbi, põlevasse lampi õli valades; kui põleva laelambi alla asetatakse põlev laulamp. Viimasel juhtumisel, kui ka siis, kui lambipea on puhastamata, kui taht on puudulik, kui lamp lastakse tilgatumaks tühjaks põleda, kui lambi metallarmatuur lastakse liig kuumaks minna, koguneb lambi õlitoosi rohkesti petrooleumi auru, mis lõpuks plahvatuse kaasa toob. Plahvatuse hädaoht on seda suurem, mida halvemat petrooleumi tarvatakse. Halb petrooleum hakkab aurustuma juba 27° C. juures, parem aga alles 36—40° juures.

Gaasivalgustus. Unustatakse gaasi kraan kinnikeeramast või on torustik rikkes, mille tõttu gaas vabalt välja võib voolata, siis koguneb suletud ruumi sel määral gaasi, et tulega kokku puutudes plahvatus tekib. Huvitav on meeles pidada, et plahvatus ainult siis tekib, kui ruumis oleva gaasi hulga kohta tuleb 4—16 korda nõndasama palju õhku. Tuleb gaasi kohta vähem kui 4 korda õhku, siis põleb gaas lihtsalt ära, on aga õhku rohkem kui 16 korda, siis on plahvatus võimata.

Elektri sisseseadetest tulekahjude põhjustena on juba eespool kõneldud.

Ettevaatamatu ümberkäimine kergesti tuld võtvate ainete ja lahtise tulega on üks tuttavamatest tulekahjude põhjustest. Põlev tuletiku ots, hõõguv sigarijupp visatakse hooletumalt kõrvale ning sattudes kergesti süttivatele ainetele, tekitavad tulekahju; sedaviisi on alguse saanud paljud metsapõlemised; tuletikud jäetakse laste meelevalle alla; põleva lahtise piibuga talitatakse põõningul, tallides ja küünides ning võetakse suitsunui magama heites voodisegi kaasa; poisikesed harrastavad sala-
mahti suitsetamist ja vanemate inimeste peale tulles peidavad põleva suitsumaterjaali tulekardetavatesse kohtadesse ära; väljalastud raketid satuvad enne lõplikku väljapõlemist õlgkatustele; likööri-, tõrva-, väävlikeetmisel satub leek keedunõu sisemusse jne. Tihti häbeneb ettevaatamatult tulega ümberkäija oma ettevaatamatut talitust jälgijale avaldamast, mille tulemuseks paljudel juhtumistel jääb „mõistatuslikkudel põhjustel“ tekkinud tulekahju.

Lõpuks teadlikult ja tahtlikult toime pandud tulesütitamine.

Järgnevad juhtnöörid on peaaesjalikult võetud Dr. A. Weingarti raamatust „Handb. f. d. Untersuchen v. Brandstiftungen“.

Missugustel tingimistel tekib ja areneb põlemine? Põlemine on keemiline nähtus, mille juures mingisugune asi niivõrd hoogsalt ühineb hapnikuga, et selle tagajärjel tekib valgus ja soojus. Põlemiseks on tarvis:

1) Süttimiskõlbulik asi.

2) Asi peab soenema süttimistemperatuurini. Viimane on mitmesuguste kehade juures erisugune, vosvori juures näit. õige

madal, puu, süte, koksi juures — väga kõrge. Süttimistemperatuur võib saavutada samuti mitmesugusel viisil, näit. leegi, hõõgivate kehade, kuumendatud õhu kaudu. Et ka kuum õhk selleks kõlbuline on, seda näeme, kui paberi riba hoiame põleva lambi tsilindri kohal.

3) Küllaldane hapniku juurevool. Mida vabamalt hapnik põleva asja juure pääseb, seda heledamalt ja vähema suitsuga põleb tuli. Seepärast näeme tulekahjude puhul, et asjad, millele õhk igast küljest ligi pääseb, põlevad hoogsalt, kuna selle vastu põrandad ja tihedad laed, kuhu õhk ainult ühest küljest ligi pääseb, pikkamisi põlevad. On värske õhu juurepääs takistatud, siis jääb põlemine puudulikuks; esialgse hapniku tagavara arvel põlema hakanud asi lakkab peagi leegitsemast, hõõgub veel vaevaliselt edasi, gaasi ja lämmatavat suitsu välja ajades, ning lõpuks, kui õhu juurevool ei uuene, kustub sootumaks. Sellega on seletatavad mitmed juhtumised, kus kinnises ruumis lahtipääsenud tuli lõpuks iseendast kustus. Pääseb aga seesugusesse ruumi enne tule lõpulikku kustumist värske õhuvool, näit. aknaklaaside lõhkemise või ukse avamise teel, siis lööb tuli silmapilguga uue hooga lõkkele. Viimast asjaolu vaja tule kustutamisel hästi silmas pidada.

Milline tähtsus on hoone ehitusviisil ja ehitusmaterjalil tule arenemise kohta? Ehitusviis. Saab tuli alguse kinnises ruumis, siis kulub tavalikult hulk aega ära, enne kui ta välja lööb. Kõige hoogsamini sellevastu areneb tule levimine ühelt majakorralt teise viivate lifti- ja trepikodade ning viimastega ühenduses olevate koridoride kaudu. Tule levimine sünnib hoogsamalt alt ülespoole kui ümberpöörduvalt.

Ehitusmaterjal. Jämedad palgid ja postid põlevad pikkamisi, kus juures tihedam, raskem puu, näit. tamm, kauem tulele vastu paneb kui kergemad, vaigused puud. On puuosad krohviga kaetud, siis panevad nad märksa kauem tulele vastu, samuti püstloodis seisvad palgid, võrreldes nendega, mis seisavad põiki vastu tuld.

Tihedalt laotud palklaed ei võta kergesti tuld; nad löövad leegitsema alles siis, kui palgid pikemat aega kõrge kuumuse käes seistes söenevad ja kokku tõmbudes võimaldavad õhuvoolu läbi lae. On aga palgid harvalt laotud ja kukub

palkide vahel olnud täide kuumuse mõjul alla, siis lööb lagi kohe hoogsalt leegitsema.

Laudseinad peavad algul leekidele väga hästi vastu, kuid niipea kui laud kuumuse mõjul lõhkevad ja kumeraks tõmbuvad, algab hoogne põlemine. Põrandad (puust) võtavad õige pikkamisi tuld, kuna hapniku juurevool on neile tuntavalt takistatud. Kõige enim algab põlemine pragudes, kus sinna kogunenud peenike tolm põlemist edendab. Põranda peal seisvate asjade põlemine peab olema õige tugev, et põranda kaudu tulekahju tekitada.

Ehitusmaterjalina on raual tulekahjude puhul palju halbu külgi. Kõige pealt annab raud soojust ruttu edasi; kuumuse käes muutub painduvaks, mille läbi raudtaladele toetatud laed ja muud ehituse osad ruttu sisse langevad; kuum raud lahutab kustutamisel tema peale sattunud vee algelementideks — vesinikuks ja hapnikuks, mille läbi plahvatav paukgaas tekib, mis tule levimist edendab. Rauduksed tõmbuvad kõrge kuumuse käes kõveraks ja kargavad hingedest välja, avades tulele tee kõrvalruumidesse.

Tulekustutamise jäljed. On tulekahju puhul tulekustutajad tegevuses olnud, siis on jälgimise huvides väga tähtis selgusele jõuda, missugused muudatused tuleasemel on tekkinud tulekustutamise tagajärjel ja mis nimelt põlemise läbi. Selleks tuleb kustutamisest osa võtnud isikuid üle kuulata. Et jälgija teaks kõikide tarviliste asjaolude peale tähelepanu pöörata, selleks ligikaudne ülevaade tulekustutamisest:

Kustutamine. Kustutamise tagajärjeks ei ole mitte üksinda tule lõpulik sumbutamine, vaid ka see, et üksikud asjad vähem tulest puudutatud saavad kui teised. Tähtis on siin, kust tuletõrjujad kustutamist algavad. Harilikult tehakse kustutamise algust alt ja vesi juhatakse tulde umbes pool meetrit tule alusest kõrgemalt (et vett täielikult ära kasutada); edasi läheb pritsimine kord-korralt kõrgemale, juhtides veejuga eestkätt ehituse kandvamatele osadele, nagu sammastele, aampalkidele, sarikatele, et ära hoida ehituse sisselangemist; samuti pritsitakse esimeses joones puust lagesid, et tule levimisele lae kaudu piirsisid panna. Kuumendatud müüri ja hõõguva raua pritsimine tekitab mõnikord pragusid.

Ehituse osade mahatõmba-

mine, näit. müürid, korstnad. Seda tehakse,

1) et mahatõmmatava massi läbi tuld lämmatada;

2) et tulepessa kätte leida ja temale liigemale pääseda;

3) et ootamata õnnetusi, mis seesuguste ehituse osade ümberkukkumine võiks sünnitada, ära hoida.

Asjade väljatalumine. Asjad talutakse tule piirkonnast välja, 1) et neid päästa; 2) et põlemismaterjaali vähendada; selleks tuuakse tulest välja isegi niisugused asjad, mis juba poolpõlenud; 3) et tulepesadele ligi pääseda. On tuli kustutatud, siis kõrvaldab tuletõrje

põlenud risu sedavõrd eemale, et selgusele jõuda, kas prahi all veel väikesi tulepesi ei leidu.

Akende ja uste avamine või sulgemine. Tuletõrjujad sulevad ukseid ja aknad, mis tule lahtipääsemise ajal lahti seisid, et värske õhu juurevoolu põlevasse ruumi lõpetada. Mõnikord selle vastu on ta sunnitud ukse ja aknaid avama, näit. selleks, et paksu suitsuga täidetud ruumis tulepessa üles otsida ja vett pritsida, et ruumis viibivatele isikutele väljapääsu võimaldada, tallide põlemisel loomi välja lasta ja neid lämbumise eest hoida, et ruumidest, kus tundub tugevat gaasi lõhna, gaasi välja lasta. (Järgneb.)

New Jersey välispolitsei koolitamine ja tegevus.

Kolonel H. Norman Schwarkopf.

Märkus: New Jersey on üks Ameerika Ühisriikide osariikidest, mis asutati 1787. aastal ja mis asub Atlandi ookeani kaldal; osariigi suurus on 21.299 ruutkilomeetrit, elanikke asub seal kolme miljoni ümber (neist on üle 700.000 võõramaalasi, enamalt jaolt itaallasi), pealinnaks on Trenton, Delaware jõe ääres, 114.000 elanikuga. New Jersey politsei tegevuse kirjeldus on huvitav selle tõttu, et selles peegeldub enam-vähem üldse Ühisriikide politsei eluolu, eriti huvitav ka sellepärast, et New Jersey on võrdlemisi väike osariik ja tema pealinn umbes Tallinna suurune. Autor — kolonel H. Norman Schwarkopf — seisab ise New Jersey politsei teenistuses kõrgemal kohal.

Kui meie seadusandlik kogu, tähendab kolonel Schwarkopf, seaduse vastu võttis, mille põhjal asutati riiklise politsei departemang, olid sellega ühtlasi ka uue politsei organisatsiooni kuuluvate ametnikkude kohused ja õigused täpselt fikseeritud. Seaduse järele on riiklise politsei ametnikkudel avaliku korra ja julgeoleku alalhoidmiseks kõik õigused ja kohused, mis on kommunaalpolitsei ametnikkudel, kordnikkudel ja vastavatel eksekutiivametikududel, neil on samuti ka kaebaja ning kriminaalpolitsei ametniku õigused. Seadus kõneleb edasi veel, et riiklise politsei ametnikkude ülesandeks on jõuvankrite kontrollimine, jahil ja kalapüügi kohta maksvate määruste täitmise järele valvamine, metsade kontroll, igasugune jälgimine, juurdlemine ning sala-

politsei ametnikkudele nende ülesannete täitmisel alati ja igapidi abiksolemine. Viigastatutele peab riiklise politsei ametnik esimest abi andma ning üldse seisab tema ülesanne ka selles, et kõigile jõudumööda abi anda, kes on hädaohus. Kõigest sellest võime näha, et selles ühes organisatsioonis koonduvad kõikide teiste ametnikkude ülesanded ja kohused, kes kuuluvad teiste, riigivõimu teostavate organisatsioonide ametnikkude sekka. Kõiki neid asjaolusid arvesse võttes oleme meie sel kindlal arvamisel, et tuleb võimalikult suuri nõudmisi esitada nende noorte inimeste vastu, kes tahavad end politseiteenistusele pühendada ja selleks avaldavad soovi; sellepärast peabki kõiki, kes soovivad astuda riiklise politsei teenistusse, enne lõpulikku vastuvõtmist politsei teenistusse hästi läbi vaatama ja katsutama nii kehaliselt kui vaimliselt. Iga kandidaadi kohta pannakse järgmised katsed toime: 1) arstline järelevaatus kõlblikkuse suhtes teenistuse jaoks; 2) vaimliste omaduste uurimine; 3) kehaliste omaduste uurimine; 4) südame, kopsude ja teiste tähtsamate orgaanide põhjalik järelevaatus ja 5) katse üldisel alusel — kui suure hariduse on keegi omandanud. Kõik need katsed on põhjalikud ja nende peale vaadatakse väga tõsiselt.

Erilist tähelepanu pöördakse kõige pealt politseiametnikkude koolitamisele. Arvesse võttes neid mitmesuguseid kohusi ja ülesandeid, mis riiklise politsei õlgadel lasuvad ja seda vastutusrikast ja

mitmekesist tööd avalikus elus, mida kanda tuleb ametnikkudel, on arusaadav noorte politsei teenistusse astunud isikute laialine ettevalmistamine raskele elukutsele, mille peale väga suurt rõhku pannakse. See tähtis ettevalmistamise aeg jaguneb automaatselt kolme ossa. Esimene moodustab enesest üldise ettevalmistamise aja. Kandidaadile seletatakse ära riiklise politsei tähtsust, selle asutuse eesmärke — katsutakse politsei organisatsiooni n. ütelda sisuliselt noortele inimestele selgitada; äratatakse nende huvi meie organisatsiooni vastu ja tehakse temale igapidi selgeks, et kõik politseiametniku sammud teenistuse alal on kõige lähedamalt seotud terve aparaadiga, nemad võivad tervele organisatsioonile tuua kasu, võivad aga teiselt poolt üldsuule ka kahjulikuks muutuda — ning seda peab noor politseinik alati pidama silmas.

Teist õpetamise perioodi võiks nimetada teenistusliste ülesannetega tutvumise ajaks. Kandidaadile antakse põhjalikku õpetust õigusteaduses, tema tutvuneb seadustega ja määrustega jõuvankrite kohta ja üldse liikumise reguleerimise alal maksvate määrustega; eriliselt peetakse loenguid nuhtlusseaduse, metsaseaduse, jahi ja kalapüügi seaduste üle. Et kandidaati küllaldaselt edaspidise välis-teenistuse jaoks ette valmistada, tutvustatakse teda määrustega arreterimise kohta, temale tehakse põhjalikult selgeks vastutusele võtmise kord, tema õpib juurdlema ja tutvuneb võimalikult hästi kohtupidamise korruga. Edasi õpib tema riigi ajalugu ja maateadust, majandusteadust ja kodaniku teadust, teda tutvustatakse välisriikide riiklise ja omavalitsuse politseide organisatsioonidega jne. Väga suurt tähelepanu ja hoolt pööratakse kehalisele kasvatusale. Viimane algab sellega, et noori kandidaatid kõi ge pealt õpetatakse jooksmata. Juba esimesel nädalal tuleb kõikidel kasvandikkudel iga päev üks miil maad jooksta, järgmisel nädalal tõstetakse kaugus kahe miili peale ja nii kestab see edasi nii kaua, kui aspirandid on õppinud korralikult hea ajaga viis miili päevas jooksmata. Üks tund päevas peavad kasvandikud esialgu sadulata hobustel ratsutama. Ka see aeg pikendatakse vähehaaval ning lõpuks tuleb noortel inimestel päevas viis tundi ratsutada osalt sadulata hobustel, osalt sadulas. Ühenduses ratsasõiduga antakse kandidaatidele tarvilikku õpetust ka praktilises hoolitse-

mises hobuste eest, nende ravitsemises ja nendega ümberkäimises jne. Kõikidele aspirantidele antakse põhjalikku õpetust ratsasõidus ja nendest kõigist peab saama eeskujulikud ratsanikud. Samuti õpetatakse tulevase välispolitseinikke välja jõuvankritel sõitma, nemad peavad oskama autosid ja mootorrattaid juhtida; selle juures õpivad noored jõuvankritega ümber käima, neid puhastama ja väiksemaid parandusi tegema, nii et igaüks neist peab peale õppimise aja lõppu võima asjatundlikult autoga ja mootorrattaga ümber käia ja neid korras hoida. Erilist tähelepanu pööratakse kehalisel kasvatusel poksimisele, maadlemisele ja Jiu-Jitsule, samuti ka mõõkadega vehklemisele.

Tähtsat osa etendab politseiametnikkude koolitamisel esimene abi. Sellele pannakse õpetamisel palju rõhku. Kandidaadid peavad õppima haavasid siduma, haavatuid transporteerima, murtud käsi ja jalgu lahasse panema jne. Tuntud laskeasjanduse eriteadlane major Kimberling juhatab laskmise õppust. Võetakse läbi nii hästi teoreetiline kui ka praktiline laskmise osa; noored inimesed õpivad põhjalikult tundma vintpüssi ja püstoli; see õppus lõpeb laskeharjutustega ja katsetaskmisega, kusjuures on seatud üles võrdlemise suured nõudmised hea laskmise suhtes. Viimase kursuse 117 õpilasest tegid laskmise katse väga heade tagajärgedega läbi 92%, nii et neile jagati eeskujuliku laskmise märke, mis jagatakse sõjaväelastele. See rekordinumber näitab, kui põhjalikult laskmist õpetatakse.

Kui ka laskeõppused on läbi, algab ettevalmistamise kolmas ja viimane järk. Noorte jõud ja omadused on arenenud, noored ise teavad ja tunnevad seda, kuid nemad ei oska veel teadmisi tegelikus elus õieti kasutada ning algab, nagu öeldud, kolmas järk, mida meie nimetame vastutuse ajaks. Sellel ajajärgul püütakse kõikide abinõudega ametnikkudes kasvata kohuse ja vastutuse tundeid; just vastutustunne peab suur olema, kui ametnikud on kohustatud — mis ju tegelikus teenistuses tihti juhtub — surveabinõusid tarvitusele võtma. See moraalne kasvatus teostatakse loengute abil, mida peavad selleks palutud eriteadlased niihästi meie oma osariigist kui ka väljaspoolt. Isiklikud kogemused ja läbielamised võimaldavad eriteadlastel - politseinikkudel tähendatud ala põhjalikult käsitada. Lektorite seas leidub meil tuntud prokura-

tuuri esitajaid, jõuvankrite departemangu liikmeid, kriminaalpolitsei esitajaid, teiste riikliste politseiasutuste ohvitseride ja kommunaalpolitsei juhtivaid jõude — need on kõik isikud suurte kogemustega ja teadmistega.

Koolitamise ajal võetakse meil veel läbi aine, mida meie nimetame politsei organisatsiooni algõpetuseks ja mis on oma moodsa politsei eetika: õpilastele kõneldakse ametnikkudest, truuduse tähtsusest, vankumata kohuste täitmise headest külgedest, riigiametniku ideaalidest ja seisust, viisakuse ja tähelepanelikkuse ning lugupidamise tarvidusest. Meie kõik teame väga hästi, et õpilased, nii kaua kui nende üle valvatakse ja nende järele vaadatakse, seda kõik küll täidavad ehk vä-

hemalt täita püüavad ja teame ühtlasi, et niisugune eetika kõigeraskem õppeaine on. Meie tahame, ja selles seisab meie programmi raskus, et õpilastest tõesti kujuneksid eeskujulikud ametnikud, kes moraalselt seisavad kõrgel astmel, kellele elukombed laitmatud on ning vastavad kõrgele kutsele, kes iga päev tänaval seistes tõesti vastaksid neile nõuetele, mis riigivõimu esitaja kohta ülesseatakse. Mis meid rõõmustab, on asjaolu, et meie oleme senini saanud üle 300 kirja täitsa võõraste, igasugustesse kihtidesse kuuluvate inimeste poolt, kes uut politseid väga kiidavad. Need kirjad näitavad, et meie käime õiget teed ja et meie suur töö ja vaev on juba hakanud head vilja kandma. (Järgneb.)

Inimesed salakaubana.

Meie päevil on Ameerika Ühisriikides kaks seadust maksmata pandud, milliste õigluse ja otstarbekohasuse suhtes on suured vaieldused tekkinud, mis on leidnud väga palju vastaseid siin ja sealpool Atlandi ookeani ja — mis peaasi — milliste vastu kõige rohkem eksitakse; nendest seadustest möödahiilimiseks on laialdased organisatsioonid tekkinud, mis mitmele tuhandele isikule võimaldavad eluülespidamist ja nii mõndagi meest on rikkastanud. Küsimuse all on muidugi keeluseadus ning sisserändamise piiramise seadus. Keeluseadus, mille vastu nii palju eksitakse kõikidesse kihtidesse kuuluvate isikute poolt, on saanud tähtsaks tuluallikaks neile ametnikkudele, kellele on ülesandeks tehtud selle seaduse täitmise järele valvata: autasud, preemiad ja mitmesugused protsendid tabatud salakauba pealt teevad iga ametniku kohta aasta jooksul ilusa summa välja. Väga palju teenivad aga ka salakaubavedajad ja eriti need isikud, kes salakauba organisatsioonide eesotsas seisavad ning neid rahaliselt toetavad. Paari aasta jooksul on ellu kutsutud suured, rikkad aktsiaseltsid salakauba vedamiseks, ja nende seltside puhaskasu ei olevat väike. Teenivad ka advokaadid lõpmata hulga protsesside tõttu, mis kõik seotud alkoholi küsimusega — kaotab, võib olla, ainult riik, mitte ainult tähtsa tuluallika ärajäämise tõttu, vaid peasjalikult ülisuure asutuse ülevalpidamise kulude näol, mis

on määratud alkoholi müümise ja vedamise vastu võitlemiseks. Kuid Ühisriigid on jõukad ja finantside küsimus riigile ei saa muret teha. Viimasel ajal on Ühisriikides keeluseaduse vastased hakanud suurejoonelist propagandat tegema vana korra jaluleseadmiseks — äärmisel juhtumisel osaliselt, kuid ei paista, et läheks alkoholi poolehoidjate soovid varsti täide; rahva enamus seisab ka praegu veel juba kord väljendatud seisukohal, et alkoholeid jooke ei ole Ühisriikidele vaja.

Teine seadus, mille maksamahakkamisega samuti kõiksugused tumeda minevikuga jõud on võimaluse leidnud kergelt ja vaevata raha teenida, on sisserändamise piiramise seadus, mis alles kahe aasta eest praegusel kujul pandi maksmata. Selle seaduse jõusseastumisega on kujunenud seisukord, et ka inimesed on teataval juhtumistel salakaup ja isegi väga tähtis ning kuritegijatele õige tulutoov salakaup. New-Yorgis ilmuva ajalehe „New-York World“ arvamise järele kõigub isikute arv, keda läinud aasta jooksul salajaselt üle piiri toimetati, 125.000 ja 150.000 vahel, kuid tõenäolikum on, et see arv on veelgi suurem. Nii arwab, näiteks, Ühisriikide tööminister Daves, et iga päev Kanaada piiride ning Kuuba kaudu salajaselt üle piiri tuhande isiku ümber toimetatakse, mis enam kui 300.000 inimest teeks aastas välja. Ja siia ei ole veel arvatud üle Meksiko piiride tulijad.

Samuti nagu alkoholsete jookide sala-

vedu on aastate jooksul arenenud oma moodi töö- ja tuluallikaks paljudele kodanikkudele, on ka inimeste salajaselt üle piiri toimetamine kujunenud teenistusharuks nii mitmelegi. Iseenesest on äri väga kasutoov. Kel võimalus puudub seaduslikul teel Ühisriikidesse pääseda ja siiski sinna tahab elama asuda, peab „salakaubavedajatele” kallist tasu maksma. Aja jooksul olevat välja kujunenud kindlad taksid sarnase „töö” eest. Maks olevat praegu ühe inimese pealt 500 kuni 2500 dollarit, ärarippuvalt üleviidava rahvusest, jõukusest ja neist piiridest, kust üle viiakse: kus hädadoht on suurem, on ka tasu suurem ja ümberpöördukt. Sarnase salakauba vedamisega teevad tegemist kõiksugused isikud: siia kuuluvad haritlased, töölised, põlluharijad, kaupmehed jne., kõige pealt aga elukutselised salakaubavedajad — kuritegijad. „Business” — äri — ühendab neid kõiki. Nende seas on olnud isegi kõrgemad riigiametnikud (alles viimane aeg on ka siin teinud tarvilikku puhastustööd), kes on hea tasu eest tarvilisel korral silmad kinni pigistanud, nende seas leidub laevajuhte ja meremehi, kus juures viimaste riisiko isegi nii suur pole, kui näiteks, alkoholsete jookide vedamisel. Jooke on vaja randa tuua, ära peita ja maha müüa, isikuid aga on tarvis ainult üle piiri toimetada, kes, kord juba Ühisriikides olles, ise enese eest hoolt kannavad igatsetud maal.

Mis puutub nende isikute rahvusse, keda salajaselt üle piiri toimetatakse, siis kuuluvad need kõige rohkem loomulikult nendesse rahvustesse, kellede kohta on maksima pandud sisserändamise suhtes kõige raskemad tingimused. Rahvuste poolest seisavad esimeses järjekorras itaallased, greeklased, armeenlased, venelased ja poolakad. Veidi vähemal arvul leidub juba ungarlasi, portugiiislasi, hispaanlasi ja tshehisid. Väga suure salajaselt sisserändajate protsendi moodustavad Aasia rahvad, kelledele sisserändamine üldse ära keelatud praeguse seaduse järele.

Salakaubavedajad on koondatud ringidesse ja organisatsioonidesse, neil on oma juhid, kes tervet tööd ja äri juhivad, neil aga on ka omad abilised, kes ka tapmise ees ei kohku, kui aga võimalik on suuremat kasu saada. Nende salakaubavedajate peaaasupaigaks on saanud Kuuba. Arvatakse, et Havannas alatasa 30—50.000 inimest ootavad järjekorda, et salajaselt pääseda üle Ühisriikide piiri:

juba see arv näitab, et tegemist on suurte kasudega. Ei võida ainult linn, kuhu nüüd korruga nii palju inimesi juure tulnud, kellel siiski on enam või vähem raha (sest täitsa varanduseta isikud ei saa omale lubada salajaselt üle piiri minemise lõbu), vaid kõige pealt salakaubavedajad ja ka eraettevõtted, milliste kasutada on head ja odavad tööjõud, sest keegi ootajatest ei taha asjata aega viita ja raha kulutada, ilma teenistusega, kui vähegi võimalik on leiba teenida. Umbes sarnane olevat olukord ka teistes suuremates linnades, mis osutuvad keskkohaldena salajaselt üle piiri vedamiseks.

Kuidas toimetatakse seda üle piiri saatmist? Üks osa soovijatest viiakse laevadel Ühisriikide sadamatesse. Harilikult kasutatakse selleks ära suuremaid ja soliidsemaid laevu, milliste kaptenite kohta teada on, et nemad üle piiri toimetamisega ja üldse musta äri tegemist ei tee. Niisugusel laeval on organisatsioonil omad mehed, kes madrustena, kelneritena jne. laeval teenivad ning üle piiri toimetamiseks määratud inimesi laeva peidavad ülesõidu ajaks. Vastavas sadamas võtavad „kaupa” vastu teised salakaubavedajate organisatsioonide liikmed. Mõnikord õnnestub inimesi ka valepaberite abil madrustena laevade teenistusse toimetada, niisugusel korral on maale ja riiki pääsemine iseenesestki mõista õige lihtne asi. Viimasel ajal on Meksiko piiril hakatud ka juba aeroplaane kasutama: kui sarnane aeroplaan ühes reisijatega juhtub kogemata Ühisriikide võimude kätte sattuma, siis leidub ikkagi vabandus: mootori rike, hädamaandumine, sihi kaotamine jne. jne.

Nii mitmelegi inimesele, kes sarnasel seadusvastasel teel Ühisriikidesse püüab pääseda, võiks ainult kaasa tunda, peaks kaasa tundma, kui nende saatust teada oleks: salakubavedajad on hullemad kui vanaaja orjade kauplejad. Nii pea, kui isik on üle piiri toimetatud, jäetakse tema saatuse hooleks, nõudes ainult kokkulepitud „provisjoni” maksmist, mis väga tihti sisserändajate terve varanduse välja teeb. See ei ole aga veel kõige hullem. On palju juhtumisi ette tulnud, kus teenäitajad, ärakasutades seda asjaolu, et sisserändajad maad ja olusid ei tunne, neid üle piiri ei veagi, vaid ainult kusagile väiksesse linnakesse, mis piiri läheduses asub, oma raha nõuavad ja jäljetult kaovad. Ühisriikide piiripolitsei on tihti piiri ääres leidnud sarnaste inimeste surnuke-

hasid, kes siis, kui nemad petusest aru said, meelt heites vabatahtlikult oma elu lõpetasid. Samuti on olnud juhtumisi, kus salakaubavedajad on üle piiri minna soovijatele annud tunnistusi, milliste põhjal võib üle piiri pääseda — arusaadavalt kõrge vaevatasu eest — ja kus on varsti selgunud, et tegemist on väärtuseta ehk

võltsitud dokumentidega. Ühisriikide poliitiseivõimud teavad kõnelda ka juhtumistest, kus salakaubavedajad inimesi üle piiri toimetavad, neilt tasu nõuavad ja siis, kui nemad nii palju ei saa, kui nemad soovivad, ja näevad, et ohvril veel raha on, inimesi tapavad ja raha omale võtavad.

Ametlik osa.

Käsu kirjaga siseministeeriumile 31. detsembrist m. a. nr. 76

on ministri kantselei sekretäri kohustetäitjaks määratud omavalitsuse asjade peavalitsuse asjaajaja Johan Lagus, arvates 1. jaanuarist 1926. a.

Käsu kiri siseministeeriumile 31. dets. m. a. nr. 75:

Täna lahkub teenistusest omal palvel teenistuskohuste täitmisel saadud parandamata haiguse tõttu pensioni peale minnes, administratiivasjade peavalitsuse endine kodakondsuse laudkonna juhataja ja praegune peavalitsuse sekretäär Otto Lio.

Tema teenistusest lahkumisega kaotab siseministeerium hea ja vilunud tööjõu. Ligi 6 aasta jooksul vastutusrikkal kohal olles, on Otto Lio ennast omas ametis avaldanud kui osav, püsiv ja hoolas ametnik. Tema lahkumise puhul avaldan O. Lio'le tänu.

Narva linna politsei ülema käsu kirjaga 17. detsembrist m. a. nr. 42

on politseikooli lõpetamise järgi Narva linna politsei teenistusse ilmunuid määratud raiooni ülemateks, palgaga kinnitatud koosseisu järgi: Albert Essenson 1. jaoskonda, Vladimir Ismidt 2. jaoskonda, mõlemad 14. skp. arvates.

Käsu kirjaga Tallinna linna politseile 19. detsembrist m. a. nr. 31

on raiooni ülemateks määratud järgmised politseikooli kõrgema klassi kursuse lõpetanud kasvandikud: Robert Simpson — 1. jaoskonda, Johannes Palu — 2. jaoskonda, Valter Saar — 3. jaoskonda, Johannes Triebstock ja Hugo Sõster — 5. jaoskonda ja Arnold Treimann — 6. jaoskonda, kõik arvates 14. detsembrist m. a.

Tartu maakonna politsei ülema käsu kirjaga 22. detsembrist m. a. nr. 40

on Kuremaa valla raiooni ülem A. Jukk vabastatud teenistusest pensioni peale

mineku puhul, 1. jaanuarist 1926. a. arvates.

Raudteede politsei ülema käsu kirjaga 18. detsembrist m. a. nr. 45

on 1. (Tallinna) jaoskonna raiooni ülem Alfred Nurme vabastatud ametist oma palve peale, arvates 22. dets. m. a.

1. (Tallinna) jaoskonna raiooni ülema k. t. Evald Kibus on vabastatud ametist oma palve peale, arvates 22. dets. m. a.

Politseikooli kõrgema klassi kursuse lõpetanud kasvandik Aleksander Rotka on määratud 1. (Tallinna) jaoskonna raiooni ülemaks, asukohaga Nõmme jaamas, arvates 14. dets. m. a.

Politseikooli kõrgema klassi kursuse lõpetanud kasvandik Vassili Olter on määratud 2. (Valga) jaoskonna raiooni ülemaks, asukohaga Valgas, arvates 22. dets. m. a.

Politseikooli kõrgema klassi kursuse lõpetanud kasvandik August Luts on määratud 1. (Tallinna) jaoskonna raiooni ülemaks, asukohaga Tapa jaamas, arvates 22. dets. m. a.

Raudteede politsei ülema käsu kiri 30. detsembrist m. a. nr. 47:

24. dets. m. a. märkas raiooni ülem Johannes Pärs Balti jaamas kahtlase välimusega poisikest, kes jaama einelauast mitmesuguseid majustusi ostis ja suuremate rahadega maksis. Et asi raiooni ülem Pärs'ile kahtlane näis olema, hakkas tema poissi usutlema, kus selgus, et viimane oli pärit Harku koloniist, keda pühadeks kodu vanemaid vaatama lubatud minna, kuna aga raha ühes rahataskuga ütles tema Nõmme jaamas tundmatu nais-terahva palitutaskust varastanud olema, mida ka hiljem kahjukannataja teadaanne tõendas.

Sarnase hoolsa ja kohusetruu teenistuse eest on avaldatud raiooni ülem Pärs'ile teenistuse nimel kiitust.

Raudteede politsei ülema käsukirjaga

31. detsembrist m. a. nr. 48

on hoolsa ja eeskujuliku teenistuse eest, mis end avaldanud reisijate rongide kont-

rolleerimisel paljude seaduse ja määruste rikkumise avalikurkustegemises, avaldatud Tallinna-Sadama jaama raiooni ülema k. t. Helberg'ile teenistuse nimel kiitust.

Väljamaalt.

Vangid arvustajatena.

Mõne aja eest pandi Ameerika Ühisriikide kõige tähtsamal, üle ilma kuulsas Sing-Sing vangimajas huvitav katse toime, mis alguse sai õieti reklaami tegevise tahtmisest, ning üllatavaid tagajärgi andis. Kinolintide ettevõtte „First National” andis tähendatud vangimajas tasuta etenduse, kus esimest korda näidati uut Barthelmess filmi: „Beautiful City”, kusjuures äri poolt määrati 100 dollari auhinna kõige asjalikumale ja paremale filmi arvustusele, mis on kirjutatud vangi poolt. Väga paljud kinnipeetavad võtsid võistlusest osa — hoopis rohkem kui seda esialgu arvati — ja kohtunikud pidid tunnistama, et tööd on kirjutatud suure inuuga, arusaamisega ja maitsega; mõned arvustused osutusid eeskujulikkude artiklitena.

Suurema mõrtsukasalga lõpp Venemaal.

1921. aastast alates tegutses Orlovi ja Kurski linnade piirkonnas kardetav röövlite salk, mille likvideerimine alles hiljuti korda läks. Salk koosnes üheteistkümnest mehest ja neljast naisest, kusjuures just viimased etendasid tähtsat osa organisatsioonis. Peale selle tegutsesid salga abilistena veel hulk isikuid, kes röövitud asju vastu võtsid ja edasi müüsid, nende abiliste võrk ulatas üle mitme kubermangu. Kui palju see salk on üldiselt kuritegusid toime pannud ja kui palju on elanikud kahju kannatanud, ei ole seni ajani veel kindlaks tehtud, arvata võib, et seda üldse kunagi ei suudeta kindlaks teha, kui elusalt võimude kätte langenud kõiki üles ei tunnista. Röövlite tegevuse all kannatasid peaaesjalikult talupojad, kusjuures röövimiste toimepanemisel alati kõik talus olevad inimesed suurte piinamistega maha tapeti. Viimane mõrtsukatöö saadeti salga poolt 1. a. detsembrikuul toime ning see kuritegu sai salgale saatuslikuks. Nimelt tapeti ära kõrgem kohalik politseiametnik Tshetov ja selle peale pandi suur aparaat liikuma, et kuritegijaid kahjutuks

teha. Peale politsei saadeti veel sõjaväe osasid kohalikkudele võimudele abiks. Esialgu ei läinud aga siiski korda salga liikmeid tabada, just vastuoks. Väljasaadetud politsei ja sõjaväe osad kannatasid kaunis tublisti. Lõpuks saadeti appi kriminaalpolitsei ametnikud, keda kohale komandeeriti Moskvas keskkoha ametnikkude seast. Kriminaalpolitsei algas jälgivat tegevust, võis aga esialgu ainult väga ettevaatlikult töötada, sest talupojad, kes osalt salga kättemaksmise kartusel ei julgenud midagi röövlite kohta rääkida ja osalt olid salga poolehoidjateks, ei seletanud palju kuritegijate kohta. Muu seas katsus üks talupoeg, keda kord varem röövlid haavasid, kõiki maha salata: oma haavamist ja salga röövimiskatset. Siiski läks ametnikkudel lõpuks korda kindlamaid andmeid mõrtsukate kohta saada ja samuti nende asupaika kindlaks teha. Maja, kus kuritegijad asusid, piirati ametnikkude poolt ümber ja 1½ tunnilise lahingu järele läks korda pea tervet salka likvideerida: kaheksa röövlit said surma, kuna üks raskelt haavatuna võimude kätte langes. Loodetakse ka ülejäänuid peatselt tabada, samuti salga kaasaitajaid.

Ümber ilma reisijad.

Viimasel ajal on nende isikute arv kaunis suureks läinud, kes on omale ülesandeks teinud jala ümber ilma reisida ja kes kõikide (vähemalt Euroopas) riikide politseivõimudele tuntud ja kellega on tulnud mõnel korral tegemist teha juba kohtuvõimudelgi. Nagu nüüd Berliini politseipresiidium kindlaks teeb, on sarnased reisijad alati varanduseta isikud, kellel tihti puuduvad igasugused isikut tõendavad dokumendid. Nemat müüvad harilikult oma päevapilte, et raha teenida edasirändamiseks, on tihti ka muusikandid ja teenivad sel teel omale ülespidamist. Berliini politseivõimud on arvamisega jõudnud, et siin on enamalt jaolt tegemist oma moodi hulgustega, kelle peale tuleb rohkem tähelepanu pöörata, kui see

seni ajani on sündinud — seda nõuab avaliku korra ja julgeoleku huvide kaitsmine. Tihti peale käivad need reisijad ametasutustes ning paluvad nende vastavas linnas viibimist ametlikult tõestada. Sarnane allkirjade ja pitsatite korjamine on vähe soovitatav sellepärast, et siin peitub hädaoht, et saadud allkirjad ja pitsatid kasutatakse isikutunnistuste ja muude dokumentide võltsimiseks. Berliini politsei asutustele ja ametnikkudele on kõige selle tõttu ette kirjutatud tulevikus keelduda sarnastele reisijatele ametlisi tõendusi andmast ja samuti ka reisi- raamatusse ametlikku pitsatit panemast. Samuti ei tohi need reisijad nüüdsest peale enam postkaarte ja trükitoodeid müüa ilma politsei vastava loata. Need reisijad aga, kellel üldse kindlat elukohta ei ole, võetakse kinni ja viiakse kohtuniku ette, kellel siis nendega talitada tuleb kui ulualuseta hulgustega.

Raadio telegrammide vargus.

Mõned Berliinis ilmuvad ajalehed tõid hiljuti teate, et endine Persia shah on Marienbadis ära tapetud. See teade ei vasta tõe ja selle sattumine ajalehtedesse on väga huvitav. Nimelt pani üks suur raadio agentuur viimasel ajal tähele, et tema poolt edasiantavad teated ka teiste isikute poolt vastu võetakse ja ära kasutatakse, kes seda ei tohiks teha vastava lepingu puudusel. Raadio agentuur sai selle läbi muidugi kahju ja otsustas telegrammide vargaid oma algatusel paljastada. Selle tõttu anti siis agentuuri poolt raadio teel teade edasi, et Persia shah on ära tapetud. Nagu arvata võis, langesidki mõned ajalehed neile seatud lõksu ja tõid varguse teel saadud teate. Sel teel läks korda kindlaks teha, kes nimelt raadiot kurjasti tarvitab. Niisugune abinõu on esimest korda tarvitusele võetud ja agentuur on nüüd kindlas arvamises, et raadio telegrammide vargad vähemalt esialgu edaspidisest inetust tegevusest loobuvad.

Gentlemen-kuritegijad.

Sarnaseid tüüpe leidub vist kõigis suuremates keskkohas ja nende vastu võitlemine on eriti raske selle tõttu, et nemad on haritud, seltskondlikult kasvatatud ja enamalt jaolt arenenud inimesed. Nii, näiteks, teatavad Londoni lehed järgmisest enne jõulupühi toimepandud murdvargusest, mis aset leidis Middlesexis. Murdvargad tungisid Lord Inverforth korterisse läbi akende, ära kasutades

suuri puid, mis maja ümber kasvavad, ja varastasid raha ja väärtasju õige suure summa eest. Kahjukannataja viibis ühes perekonnaga kuriteo toimepanemise ajal söögitoas. Majaproua magamistoas õnnestus murdvarastel isegi raudkappi lahti murda ja ehteasju välja võtta. Kõik see sündis öhtul kella 8 ja 9 vahel, mil ajal terve perekond kodus viibis, samuti ka teenijad, kelledest keegi midagi ei näinud ega kuulnud. Mõnede tundemärkide järele otsustades, on politsei arusaamisele jõudnud, et murdvarguse toimepanijateks on isikud, kes Lord Inverforth'i hästi tunnevad ja arvatavasti tema lähemate sõprade hulka kuuluvad. Samal ajal, kui kirjeldatud kuritegu Inglismaal toime pandi, arreteeriti Pariisis keegi kardetav gentleman-kuritegija. See oli imelik spetsialist ja tema tabamiseks kulus palju aega ja vaeva, seni kui mees täitsa juhuslikult lõksu langes. Arreteeritu on 26 a. vana, tema on filosoofia teaduskonna ülikoolis lõpetanud ja doktori aukraadi omandanud. Mehe erialaks oli asjade varastamine sõiduriistadelt, kui asjade omanik lühikeseks ajaks sõiduriistalt lahkus. Kord varastas mees — Sebastian Prieur on tema nimi — ühe optikeri veoautolt, mis ärimehe maja ees ootas, 15.000 prilliklaasi — ja juba kahe tunni pärast oli kraam edasi müüdud. 28. novembril läinud aastal õnnestus mõtte- teadlasel tänaval ühte lambakoera kinni püüda, mis oli pandud ühe väikse kaupluse ukse juure valvama; mõni samm edasi müüs varas koera maha ühele ameeriklasele 400 frangi eest, kes parajasti kohvikus istus ja koera ostagi ei tahtnud, kuid lõpuks siiski odava hinna eest ilusa looma omandas. 2. detsembril varastas Prieur ühe auto pealt kallihinnalise ehteasja, mille oli sõiduriista unustanud keegi daam kauplusesse astudes. Enne jõulut aga seadis teadusemees rekordi varguses ja julguses üles: tema varastas ühe sõiduriista pealt 40 suuremat raamatut sel ajal, kui omanik läks habet ajama, ja tassis ühe raamatu teise järele oma autosse, ilma et keegi teda oleks kinni pidanud. Raamatutega sõitis varas lähedal olevasse vana raamatute kauplusesse, et neid maha müüa — see aga sai mehele saatuslikuks. Just sellest kauplusest ostiski raamatute omanik üks tund enne varguse toimepanemist raamatud, äriomanik kutsus kohale politsei ning mõtteteaduse doktor arreteeriti ja toimetati trel- lide taha.

72 kilogrammi kulda kadunud.

Nagybanya kullakaevanduses, mis enne ilmasõda Ungarile kuulus ja praegu Rumeenia käes on, pandi mõne aja eest saladuslik kullavargus toime, mis siamaani veel selgitamata. Kaevandusest saadud kuld antakse alati ühele ametnikule üle, kes seda oma ametruumidesse mahutab. Detsembrikuu esimestel päevadel toodi tähendatud ametniku juure jällegi kaks vaati kulda, kokku 72 kilogrammi. Peale söögiaja lõppu lahkus ametnik ruumidest, lukustades neid hooliga nagu harilikult, ja jättis kulla valve eriliste valvurite hooleks, nagu see varem alati sündinud. Järgmisel päeval leidis ametnik aga, kui tema oma ametiruumidesse astus, et vaadid on tühjaks tehtud. Otsekohe teatati asjast politiseivõimudele, valvurid võeti vahi alla, kuulati terve rida isikuid üle — kuid tagajärjeta. Kõikide uste lukud olid korras ja puutumata. Ametvõimude uurimisi raskendab suurel määral see asjaolu, et terve kullakaevanduse piirkond kubiseb salakaubavedajatest, kes kulda salajaselt üle piiri toimetavad Tsheho-Slovakkiasse ja kellede kätte on sattunud arvatavasti ka varastatud kuld.

Karistusviisid Ühisriikides.

Ühisriikides on ka praegu tarvitusel karistusviisid, mis Euroopa riikides juba ammugi on kaotatud ja mis kuidagi ei saa kokkukõllasse viia meie aja kultuuriga. Muu seas on seal tarvitusel veel praegugi kaagid, olgugi mitte sel kujul, kui omal ajal Euroopa maades. Nii, näiteks, mõisteti läinud aasta lõpul ühe New-Yorgi politsei kohtuniku poolt kahele mehele järgmine karistus. Mehed pidid ühe kesklinna sillal pool tundi seisma peavarjuta ja pealmisriieteta vihmase ilmaga. Sarnane karistus mõisteti neile sellepärast, et nemad olid lasknud oma hobuseid sama kaua seista katteta vihma käes. Otsuse ettelugemisel tähendas kohtunik muu seas, et tema arvab, et see karistus meestele löbu ei paku ja et nemad tulevikus meelt parandavad, et hoiduda sarnase karistuse kordumisest.

Leitnant võltsijana.

Pressburgi linnas tuli avalikuks suurem tshekkide võltsimine, mis on toime pandud ühe Itaalia sõjaväelase, leitnant G. Marchetti poolt. Kuritegija müüs Mo-

ravsko-Slovenská panga Pressburgi osakonnale tsheki ligi 50.000 liiri peale, näidates ette passi Luigi Bonamini nime peale. Tshekk oli, nagu varsti selgus, võltsitud. Nädal hiljem müüs Marchetti Viinis ühele suuremale pangale tsheki jällegi 50.000 liiri suuruses ja järgmisel päeval ühele teisele Viini pangale tsheki 10.000 liiri peale. Ka viimased tshekid on võltsitud. Leitnant ise on jäljetult kadunud — nii et politseil senini pole läinud muud kindlaks teha, kui kuritegija isikut. Arvatakse isegi, et Marchetti on suurema rahvusvaheliste kuritegijate organisatsiooni liige — võib olla, isegi juht — mille erialaks tshekkide võltsimine.

Londoni naispolitseist.

Nagu teada, seati Inglismaal juba mõne aja eest sisse naispolitsei instituut, mis on oma seniseid ülesandeid hästi täitnud. Naispolitsei ametnikkude tegevus seisib peaaesjalikult ainult nõuandmises, järelvalves ja abiandmises. Et aga naispolitsei täielikult oma ülesannete kõrgusel seisab ja et tema tegevusega on häid tagajärgi saavutatud, otsustati nüüd naispolitseile samasuguseid õigusi anda, nagu harilikul politseil. Naispolitsei ametnikud võivad tulevikus isegi arreteerimisi ette võtta. Nende munder on täpselt samane nagu meestelgi, ainult selle vahega, et pükste asemel kitsas kuub on. Lähemal ajal kavatsetakse naispolitsei ametnikkude arvu Londonis tõsta kuni 200-ni. Eriliseks naispolitsei ülesandeks jääb ka tulevikus võitlus hädaohtude vastu, mis ähvardavad suurlinnas lapsi ja noori naisterahvaid.

Tervishoid Türgimaal.

Kostantinoopoli prefekti poolt pandi läinud aastal maksuma määrus, mille põhjal karistatakse kuni 1500 margani neid, kes avalikus kohas põrandale sülitavad, teistele näkku kõhivad ja kelledel ei ole ninarätikut. — Pea igas riigis võib praegu avalikkudel kohtadel, trammides, vagunites jne. hoiatusi lugeda, et sülitamine põrandale on keelatud jne. ja siiski ei saada nende keelukuulutustega midagi kätte, kõik jääb vana moodi. Küsimusest on üle saanud endise Türgi pealinna prefekt, kelle eeskujul kavatsetakse talitama hakata ka mõnes suuremas Lääne-Euroopa linnas. Muu seas olevat Berliinis kavatsusel analoogilist määrust maksuma panna.

Küsimused ja kostmised.

Nr. 1731. „E. P.“ lugija K. Küsimus. Kas politseiametnik on õigustatud aja eest, mil tema teise kohuseid täidab, puuduvale ametnikule ettenähtud poolekuu palga suuruses summas tasu saama? Teatavasti on sarnane määrus maksev ja tarvitusel kõigis teistes riigiasutustes.

Vastus. On õigus saada, kui ülemus selleks esitab.

Nr. 1840. „E. P.“ lugija nr. 582. Küsimus. Kas politseiametnikud maal on õigustatud igasuguste kohtu- ja administratiiv-trahvide, kautsjonite, kohtukulude ja muude sarnaste maksude sissenõudmisel ka nende rahade postiteel panka saatmise kulud maksjatelt sisse nõudma?

Vastus. Ei ole õigustatud, sest seda ei näe ette vastavad seadused.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**
Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

- Mäe, Jaan Karli p., v. a. Tsooru vallaval. 13. 12. 19 a. nr. 73.
- Adson, Loviise Villemi t., v. a. Tsooru vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 151.
- Markvart, Jakob Jaani p., v. a. Tsooru vallaval. 28. 2. 20 a. nr. 616.
- Keem, Amalie Gustavi t., v. a. Tsooru vallaval. 28. 2. 20 a. nr. 624.
- Kuus, Karl Jakobi p., v. a. Tsooru vallaval. 13. 12. 19 a. nr. 92.
- Sandt, Miili Kusta t., v. a. Tsooru vallaval. 28. 2. 20 a. nr. 560.
- Stamberg, Jaan Johani p., v. a. Tsooru vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 319.
- Sibbul, Liisa Heno t., v. a. Tsooru vallaval. 24. 12. 19 a. nr. 344.
- Luik, Pauline Kusta t., v. a. Tsooru vallaval. 25. 2. 20 a. nr. 527.
- Hendrikson, Helene Vilhelmine Jaani t., v. a. Tsooru vallaval. 17. 12. 19 a. nr. 274.
- Sprenk, Emilie Hendriku t., v. a. Tsooru vallaval. 28. 2. 20 a. nr. 551.
- Sandt, August Hendriku p., v. a. Tsooru vallaval. 23. 10. 20 a. nr. 871.
- Kasvand, Emilie Jakobi t., v. a. Tsooru vallaval. 28. 2. 20 a. nr. 587.
- Laamann, Emilie Mardi t., v. a. Tsooru vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 232.
- Kuur, Karl Peetri p., v. a. Tsooru vallaval. 11. 12. 20 a. nr. 896.
- Pill, Heinrich Kasperu p., v. a. Tsooru vallaval. 12. 6. 23 a. nr. 49.
- Schmidt, Minna Karli t., v. a. Tsooru vallaval. 13. 12. 19 a. nr. 97.
- Tepp, Aliide Hendriku t., v. a. Tsooru vallaval. 17. 12. 19 a. nr. 275.
- Niilus, Jakob Peebu p., v. a. Tsooru vallaval. 2. 1. 20 a. nr. 383.
- Johanson, Karl Peetri p., v. a. Otepää vallaval. nr. 9079.
- Hein, Olga Alviine Jaani t., v. a. Tsooru vallaval. 28. 2. 20 a. nr. 526.
- Schmidt, Aleksander Karli p., v. a. Valga maak. pol. ülemalt nr. 3889.
- Muld, Osvald Aleksandri p., v. a. Mustjala vallaval. 7. 1. 20 a. nr. 52.
- Kald, Gertrud Gustavi t., v. a. Kuresaare pol. jsk. 24. 11. 19 a. nr. 25.
- Kindel, Anna Johani t., v. a. Saksa okupatsiooni ajal.
- Õunapuu, Triinu Madise t., v. a. Torgu vallaval. 17. 12. 20 a. nr. 1030.
- Koost, Richard, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 6. 11. 24 a. nr. 1637.
- Jürgens, Erika, v. a. Kuresaare pol. jsk. 6. 8. 23 a. nr. 126/125.
- Väli, Aleksander Peetri p., v. a. Kuresaare pol. jsk. 8. 12. 19 a. nr. 1346.
- Laussen, Liidia, v. a. Kärla vallaval. 20. 1. 20 a. nr. 58.
- Ool, Liisa, v. a. Kaarma-Suure vallaval. 10. 3. 22 a. nr. 917.
- Kesküla, Aleksander, v. a. Kärla vallaval. 16. 11. 20 a. nr. 1091.
- Kubits, August, v. a. Kaarma-Suure vallaval. 28. 8. 20 a. nr. 203.
- Dreier, Fredrik, v. a. Ruhnu vallaval. 30. 10. 21 a. nr. 90.

- Õige, Marie, v. a. Lümmada vallaval. 9. 9. 21 a. nr. 842.
- Kuldsaar, Triin, v. a. Abroka vallaval. 4. 7. 22 a. nr. 611.
- Võsa, August, v. a. Kihelkonna vallaval. 19. 4. 24 a. nr. 28.
- Kupmann, Jakob, v. a. Martna vallaval. 7. 1. 20 a. nr. 111.
- Mäeberg, Anton, v. a. Piirsalu vallaval. 16. 11. 23 a. nr. 68/094129.
- Hammermann, Jüri, v. a. Lähtru vallaval. 10. 10. 21 a. nr. 516.
- Baumann, Eliise, v. a. Jõgisoo vallaval. 14. 11. 22 a. nr. 462.
- Lõvi, Selma.
- Mustkivi, Mihkel.
- Lõhmus, Minna, nr. 1297.
- Roos, Johannes, nr. 824.
- Kirkmann, Paul, nr. 1566.
- Pärt, Helene, nr. 1575.
- Landberg, Hilda, nr. 424.
- Parbo, Aleksander, nr. 123.
- Kullerkupp, Hans, nr. 139.
- Bergert, Alma, nr. 225.
- Nass, Jaan, nr. 51.
- Lüsi, Oskar Mardi p., v. a. Võhmuta vallaval. 27. 1. 25 a. nr. 41.
- Lumi, Oskar Gustavi p., v. a. Veinjärve vallaval. 9. 6. 20 a. nr. 543.
- Pallenberg, Alviine Jaani t., v. a. Kirna vallaval. 11. 2. 20 a. nr. 242.
- Potter, Julius Jaani p., v. a. Võhmuta vallaval. 28. 2. 20 a. nr. 417.
- Handorf, Gustav Villemi p., v. a. Salla vallaval.
- Kokk, Anna Hermani t., v. a. Albu vallaval.
- Jürjesson, Jaan Karli p., v. a. Esna vallaval.
- Niimeister, Jaan Jüri p., v. a. Võhmuta vallaval.
- Lell, Ferdinand Mardi p., v. a. Võhmuta vallaval.
- Group, Gustav Otto p., v. a. Esna vallaval. 10. 4. 24 a. nr. 43.
- Jädas, Marie Gustavi t., v. a. Rootovo vallaval. 11. 3. 21 a. nr. 2921.
- Iljina, Marie Stepani t., v. a. Rootovo vallaval. 30. 12. 20 a. nr. 5990.
- Sadovnikova, Jevdokia Vassili t., v. a. Rootovo vallaval. 27. 1. 21 a. nr. 979.
- Bogoslovskaja, Marie Peetri t., v. a. Petseri vallaval. 30. 12. 24 a. nr. 853.
- Jagomägi, Evald Kristjani p., v. a. Orava vallaval. 19. 9. 21 a. nr. 1049.
- Malkin, Mihail Kusma p., v. a. Rootovo vallaval. 6. 2. 25 a. nr. 73.
- Sulaoja, Aleksander, v. a. Panikovitshi vallaval. 13. 7. 22 a. nr. 210.
- Kojus, Osvald Karli p., v. a. Petseri vallaval. 28. 9. 20 a. nr. 79/30.
- Saitseva, Veera, v. a. Petseri maak. pol. 1. jsk. 10. 12. 19 a. nr. 142.
- Moonson, Gottlieb, v. a. Petseri vallaval. 21. 4. 25 a. nr. 167/17.
- Grischakov, Peeter, v. a. Satserina vallaval. nr. 157.
- Juga, Jefim, v. a. Järvesuu vallaval. nr. 357.
- Väartnõu, Ivan Jegori p., v. a. Muhu-Suure vallaval. 1922 a. nr. 991.
- Sakk, Tõnis Jüri p., v. a. Orajõe vallaval. 1919 a. nr. 344.
- Peitson, Hindrek Karli p., v. a. Koonga vallaval.
- Pikner, Ado Ado p., v. a. Koonga vallaval.
- Kuusik, Liisa Karli t., v. a. Koonga vallaval.
- Lipmann, Hindrek Jüri p., v. a. Sauga vallaval. 1919 a. nr. 217.
- Palk, Voldemar Mardi p., v. a. Pärnu maak. pol. linna jsk. 14. 2. 20 a. nr. 9900.
- Kandimaa, Jakob Hansu p., v. a. 26. 4. 20 a. nr. 10572.
- Miller, Hilda Gustavi t., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 15. 6. 20 a. nr. 10011.
- Vaarmann, Mihkel Jüri p., v. a. Pärnu maak. pol. linna jsk. 28. 5. 20 a. nr. 11171.
- Vissar, Liisa Jüri t., v. a. Pärnu maak. pol. linna jsk. 24. 12. 19 a. nr. 7686.
- Hendrekson, Anton Hendreku p., v. a. Reiu vallaval. 10. 2. 22 a. nr. 135.
- Treimann, Oskar Jaani p., v. a. Pärnu maak. pol. linna jsk. 21. 3. 25 a. nr. 426.
- Siig, Marie Mari t., v. a. Paadremaa vallaval. 28. 6. 23 a. nr. 54/034360.
- Schvarts, Erich Heinrichi p., v. a. Pärnu maak. pol. linna jsk. 3. 6. 24 a. nr. 587/090038.
- Reedik, Arnold Mihkli p., v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 29. 10. 23 a. nr. 1799.
- Neider, Jakob Jüri p., v. a. Pärnu maak. pol. linna jsk. 10. 12. 19 a. nr. 2998.
- Annus, Jüri Hendriku p., v. a. Pärnu maak. pol. linna jsk. 9. 1. 24 a. nr. 2262/77752.
- Nõmm, Liisa Andrese t., v. a. Pärnu maak. pol. linna jsk. 14. 3. 22 a. nr. 14540.
- Korndorff, Marie Tani t., v. a. Pärnu maak. pol. linna jsk. 16. 3. 20 a. nr. 10138.
- Müller, Elisabeth Villemi t., v. a. Võru linna pol. ülemalt 1. 12. 19 a. nr. 2311.

- Kruus, Jaan Johani p., v. a. Aleksandri vallaval. 22. 12. 24 a. nr. 131.
- Kaungro, Vidrik Liisa p., v. a. Võru maak. pol. 1. jsk. 17. 5. 22 a. nr. 4563.
- Türk, Marie Peetri t., v. a. Võru linna pol. ülemalt 10. 6. 21 a. nr. 4133.
- Ilves, Anton Antoni p., v. a. Penuja vallaval. 18. 8. 20 a. nr. 353.
- Jürgenson, Amanda Johani t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 2. 1. 20 a. nr. 6293.
- Pahla, Hilda Aleksandri t., v. a. Ropka vallaval. 15. 3. 25 a. nr. 768.
- Bart, Eduard Gustavi p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 24. 12. 19 a. nr. 6870.
- Vares, Anna Julie t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 22. 12. 19 a. nr. 5340.
- Ramp, Johanna Mihkli t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 27. 11. 19 a. nr. 1238.
- Hüprus, Herman Jaani p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 11. 5. 21 a. nr. 15850.
- Kurrikoff, Johan Adolf Jaani p., v. a. Pärsti vallaval. 22. 8. 22 a. nr. 389.
- Jakobsen, Paula Ludvig Heinrichi t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 1. 6. 22 a. nr. 11739.
- Troon, Anna Marie Jaani t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 17. 6. 20 a. nr. 8913.
- Luts, Herbert Johannes Karl Friedrichi p., v. a. Ropka vallaval. 27. 1. 22 a. nr. 1189.
- Karro, Albert Ado p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 8. 11. 24 a. nr. 2187.
- Steinberg, Paul Andrese p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. 2. 2. 25 a. nr. 4246/187846.
- Schmidt, Vladimir Andrese p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 15. 5. 20 a. nr. 8695.
- Taal, Gustav Johani p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 22. 12. 19 a. nr. 6167.
- Sikk, Salme Johani t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 8. 12. 19 a. nr. 3304.
- Perandi, Karl Adolfi p., v. a. Uderna vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 432.
- Laats, Fritz Johani p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 9. 1. 20 a. nr. 7126.
- Niebauer, Liisa Jaagu t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 21. 11. 19 a. nr. 251.
- Palm, Amalie Johani t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 25. 11. 20 a. nr. 9900.
- Reimann, Anna Helene Johani t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 17663.
- Siilbaum, Daniel Vidriku p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 4225.
- Koje, Dorothea Johani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. nr. 12740.
- Loos, August Miina p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 1313.
- Toom, Liidia Mihkli t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. nr. 2453.
- Sikk, Rudolf Kusta p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. nr. 47.
- Utter, Leonhard Jüri p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 1695.
- Haarmann, Aliide Jaani t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. nr. 2700.
- Vagu, Ella Aleksandri t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 6340.
- Tepper, Helene Hendriku t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 17992.
- Saonberg, Leopold Anna p., v. a. Pangodi vallaval. nr. 645.
- Vessmann, Verena Karli t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 19538.
- Kuus, August Märdi p., v. a. Vana-Suislepa vallaval. nr. 347.
- Jaht, Liisa Minna t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 11532.
- Kons, Karl Tõnise p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 16770.
- Neving, Lilly Reinholdi t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 6045.
- Põderson, Karin Johani t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. nr. 11612.
- Sütt, August Rudolf Taaveti p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 5195.
- Johanson, Arnold Peetri p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 14117.
- Laron, Peeter Jakobi p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 6520.
- Eddor (Edur), Ida Rosalie Joosepi t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 3553.
- Virk, Voldemar Gustavi p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 17902.
- Rammolüüs, Johannes Karli p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 14680.
- Martinson, Marie Jüri t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 5008.
- Simtmann, Minna Mardi t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 3657.
- Simm, Eha Antsu t., v. a. Tartu l. pol. 2. jsk. nr. 18909.
- Sahk, Mihkel Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. nr. 11545.
- Kõivupu, Rudolf Karli p., v. a. Raadi vallaval. 24. 3. 25 a. nr. 316.
- Eber, Arnold Aleksandri p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 29. 11. 19 a. nr. 1670.
- Troschkov, Sergei Dimitri p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 12. 3. 23 a. nr. 315.
- Pill, Elmar Leene p., v. a. Luunja vallaval. 6. 4. 23 a. nr. 37.
- Põiklik (Põiklagu), Alma Jüri t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 2. 11. 23 a. nr. 1121.

- Lõhmus, Marta Jaani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 7. 9. 20 a. nr. 11666.
- Visse, Karl Anne p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 7. 5. 21 a. nr. 13064.
- Puistaja, Kristjan Liisa p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 11. 11. 22 a. nr. 14446.
- Vätson, Salme Gustavi t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 10. 2. 20 a. nr. 9752.
- Zupsing Miina Mihkli t., v. a. Võõbsu vallaval. 25. 11. 21 a. nr. 34.
- Piirberg, August Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 28. 11. 19 a. nr. 1409.
- Palsa, Erna Friedrichi t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 31. 1. 20 a. nr. 7583.
- Kääro, Anna Jüri t., v. a. Kavilda vallaval. 13. 1. 20 a. nr. 229.
- Laar, Peeter Hendriku p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 29. 12. 19 a. nr. 5704.
- Gross, Anna Karli t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 20. 12. 19 a. nr. 5255.
- Kriipus, Vilhelmine Johani t., v. a. Puurmanni vallaval. 2. 1. 19 a. nr. 214.
- Nõmm, Johan Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 28. 11. 19 a. nr. 1623.
- Sell, Aleksander Adami p., v. a. Albu vallaval. 19. 2. 20 a. nr. 1000.
- Kõllamets, Elmar Joosepi p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 1. 8. 23 a. nr. 789.
- Postov, Emilie Mihkli t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 20. 11. 19 a. nr. 211.
- Viikmann, Jaan Jüri p., v. a. Rakvere linna pol. ülemalt 20. 12. 19 a. nr. 3538.
- Förster, Irene Augusti t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 7. 9. 21 a. nr. 13399.
- Grandberg, Elfriede Jaani t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 21. 8. 22 a. nr. 31478.
- Tsvetkov, Jevdokia Ivani t., v. a. Skarjatina vallaval. 10. 3. 22 a. nr. 11.
- Proode, Eduard Jakobi p., v. a. Maidla vallaval. 14. 10. 22 a. nr. 556.
- Tihanov, Emma Mihkli t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 31. 10. 21 a. nr. 29994.
- Kroll, Johannes Diedrichi p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 19. 12. 23 a. nr. 2991.
- Teppich, Adolfine Aleksandri t., v. a. Joala vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 416.
- Ellermann, Otto Jüri p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 11. 12. 20 a. nr. 27120.
- Saarens, Paul Otto p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 15. 11. 23 a. nr. 2643.
- Ustal, Elmar Eduard Antoni p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 31. 10. 21 a. nr. 29992.
- Kibock, Pauline Jaani t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 6. 4. 22 a. nr. 30992.
- Kala, Martin Madli p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 5. 12. 19 a. nr. 3069.
- Landsberg, Karl Andrese p., v. a. Mustvee alevival. 29. 11. 19 a. nr. 216.
- Eriks, Marie Juhani t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 13. 12. 19 a. nr. 10737.
- Vadi, Eduard Julius Gustavi p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 1. 12. 19 a. nr. 5595.
- Eriks, Ado Jüri p., v. a. Narva linna pol. ülemalt, nr. 2863.
- Aren, Anna Jakobi t., v. a. Narva linna pol. ülemalt, nr. 4189.
- Escholz, Aliide Joosepi t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 4. 5. 22 a. nr. 31167.
- Ljelikov, Aleksander Peetri p., v. a. Skarjatina vallaval. 1921 a. nr. 3.
- Baum, Anna Ludvigi t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 26. 7. 21 a. nr. 29233.
- Bladt, August Mardi p., v. a. Narva linna pol. ülemalt, nr. 2793.
- Fogel, Nikolai Mihaili p., v. a. Joala vallaval. 14. 2. 22 a. nr. 34.
- Paju, Anna Ivani t., v. a. Skarjatina vallaval. 27. 6. 22 a. nr. 47.
- Petuhov, Pavel Ivani p., v. a. Kose vallaval. 24. 4. 25 a. nr. 1111.
- Jonas, Peeter Semjoni p., v. a. Vaivara vallaval. 1920 a.
- Vlasov, Grigori Lavrenti p.
- Koddo, Isak Mihkli p., v. a. Vaivara vallaval. 1922 a.
- Sälits, Peeter Karli p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 1921 a.
- Djatschkova, Anna Vassili t., v. a. Kose vallaval. 5. 1. 22 a. nr. 676.
- Habukka (Habukina), Fekla Semjoni t., v. a. Naroova vallaval. 1920 a.
- Lõhe, Aleksander Nikolai p., v. a. Naroova vallaval. 1920 a.
- Bustschin, Andrei Ivani p., v. a. Naroova vallaval. 1920 a.

Järvamaa Politseiametnikkude Kogu juhatus
annab teada, et Kogu korraline

A A S T A P E A K O O S O L E K
peetakse ära 20. jaanuaril 1926. a. kell 16.
Paides, Vee uul. nr. 4.

Päevakord:

1. Koosoleku juhataja ja protokoll kirjutaja valimine.
2. Langenud sõdurite ausamba püstitamise komiteele toetuse määramine.
3. Lahkunud juhatuse liikme austamine.
4. 1925. a. aruanne.
5. 1926. a. eelarve.
6. Valimised.
7. Läbirääkimised.

Juhatus.